

YEM KANUNU

Kanun Numarası : 1734

Kabul Tarihi : 29/5/1973

Yayımlandığı R. Gazete : Tarih : 7/6/1973 Sayı : 14557

Yayımlandığı Düstur : Tertip : 5 Cilt : 12 Sayfa : 2273

*

* *

Bu Kanun ile ilgili olarak Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe giren yönetmelik için, “Yönetmelikler Külliyyatı”nın kanunlara göre düzenlenen nümerik fihristine bakınız.

*

* *

BÖLÜM I

Amaç ve Kapsam

Madde 1 – Bu Kanunun amacı; hayvanların rasyonel bir şekilde beslenmelerini sağlamak ve hayvansal üretimi geliştirmek üzere, ticarete arz edilecek yemlerin hazırlanması, imali, ithali, ihracı, sürüm ve satışını belli esaslara bağlamaktır.

Madde 2 – Ticarete arz edilecek yemlerin hazırlanması, imali, ithali, sürümü ve satışları ile yemlerin özelliklerine göre sahip olacakları nitelikler ve ihtiva etmeleri gereken temel besin maddeleri cins ve miktarlarının tespiti, bu yemlerin beyana ve tescile tabi tutulmaları ve benzeri hususlar bu kanun hükümlerine tabidir.

BÖLÜM II

Tarifler ve Sınıflandırma

Madde 3 – Bu kanunda geçen başlıca terimlerin anlamları aşağıda gösterilmiştir:

Yem: Madde ve enerji bakımından hayvanın yaşama ve verim ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla ve belli sınır ve şartlarda yedirildiği zaman hayvan sağlığına zararlı olmayan organik ve inorganik maddeler veya bunların karışımlarıdır.

Beyan: Ticarete arz edilecek yemlerde değer tayinine esas olan temel besin maddeleri oranlarının yazılı olarak belirtilmesidir.

Ruhsat: Yem imal etmek üzere kurulan işletmelere asgari teknik ve sağlık şartlarını haiz olmaları halinde verilen yem imal belgesidir.

Tescil: Beyana tabi olan yemlerin ihtiva ettikleri her türlü maddelerin adları ile yemin ticari adı ve nevinin ve değer tayinine esas olacak temel besin maddeleri muhtevaları itibariyle norm veya standartlara uygun olmaları halinde Tarım Bakanlığınca ilgili kütüğe kaydedilmesidir.

Kontrol: Yem imal eden işletmelerin asgari teknik ve sağlık şartları yönlerinden denetimi ile yemlerin beyan ve tescile uygunluklarını tespit için yapılan fiziksel, kimyasal ve gerektiğinde biyolojik muayene ve analizlerdir.

Temel besin maddeleri: Yemlerin terkiibinde bulunan ve değer tayinine esas olan hamprotein, hamyağ, hamselüloz, azotsuz özmaddeler, kalsiyum, fosfor ve benzeri besin maddeleridir.

Madde 4 – Bu Kanuna göre yemler aşağıda belirtildiği şekilde sınıflandırılmıştır:

a) Kökeni bitkisel olan yemler: Yaş veya kuru olarak doğrudan doğruya kullanılmaya elverişli olan her nevi otlar ile öğütülmemiş tane yemler, kök, yumru, meyve, saman, silaj yemleri ve benzeri bitkisel yemlerdir.

b) Kökeni bitkisel olan sanayi kalıntıları: Bazı bitkisel ürünlerin işlenmesi sırasında elde olunan un, nişasta, bira, şeker, bitkisel yağ ve benzeri sanayinin kalıntısı olarak ortaya çıkan ve yem olarak kullanılabilen maddelerle öğütülmüş her türlü bitkisel yemlerdir.

c) Kökeni hayvansal olan yemler: Hayvan ve organları ile hayvansal ürünlerin özel surette kurutulması ve öğütülmesinden elde olunan et unu, et - kemik unu, kemik unu, kadavra unu, kan unu, balık unu, süt ve süt sanayi kalıntıları ve benzeri yemlerdir.

d) Mineral yemler: Kalsiyum, fosfor, tuz, iz mineraller, sentetik üre, amonyum tuzları ve benzeri gibi sadece mineral maddeler veya bunların karışımlarından ibaret olan yemlerdir.

e) Yemlik preparatlar: Kimyasal analiz, sentez veya istihraç yolları ile fabrikasyon şeklinde elde olunan ve yemin değerini artırmaya yardım edebilecek karakterdeki müstahzarlar ile antibiyotik, hormon ve vitaminler gibi koruyucu maddeleri ihtiva eden yemlerdir.

Hayvan hastalıklarının tedavisi veya önlenmesi maksadiyle kullanılan sulfamid, antibiyotik, hormon ve vitamin gibi ilaç ve maddeler bu tarif dışındadır.

f) Karma yemler: Çeşitli yemlerin standardına uygun olarak karıştırılmasıyla elde olunan yemlerdir.

BÖLÜM III

Beyan, Tescil, Ruhsat ve Kontrol İşleri

Madde 5 – Bu Kanuna tabi yemleri satış için imal eden resmi ve özel işletme ve kurumlar yemlerin içinde bulunan ve değer tayinine esas olan temel besin maddeleri oranlarını ve karışıma giren yemlerin adlarını yazılı olarak bir beyanname ile Tarım Bakanlığına bildirmekle yükümlüdürler.

Hangi yemlerin beyana veya tescile tabi olacağı Tarım Bakanlığınca tayin ve ilan olunur.

Yemlerin değer tayinine esas olan temel besin maddeleri oranları; ambalajlı olarak satılan yemlerin ambalajları üzerine veya etiketlerine,

Hastalıkların bulaşmasını önleme bakımından, bir defa kullanılmış bulunan yem ambalaj kaplarının nev'i ve vasıflarına göre, tekrar yazılır. Ambalajsız olarak satılanların ise yüz kilodan fazla miktarlardaki satışlarda, satıcı tarafından verilecek garanti belgesinde belirtilir. Kullanılabilme şartları yönetmelikte belirtilir.

Madde 6 – Tescile tabi olan yemlerin, ticarete arz edilebilmesi için önceden Tarım Bakanlığına tescil ettirilmesi mecburidir. Tescil ile ilgili esaslar yönetmelikte gösterilir.

İthal edilecek tescile tabi yemler de bu hükme tabidir.

Madde 7 – Bu Kanun kapsamına giren kökeni hayvani olan yemler, mineral yemler, yemlik preparatlar ile karma yemler gruplarına dahil olan yemleri satış için imal eden resmi ve özel işletme ve kurumlar yem imalatına geçmeden önce bu kanuna göre Tarım Bakanlığında ruhsat almaya mecburdurlar.

Bu gibi işletme ve kurumların tabi olacağı asgari teknik ve sağlık şartları yönetmelikte gösterilir.

Gerektiği hallerde yemlerin toptan ve perakende satış fiyatları ilgili Bakanlıkların mütalaası alınarak Tarım Bakanlığınca tespit olunur.

Ruhsat verilen işletmeler Tarım Bakanlığı yetkilileri tarafından yılda en az iki defa kontrol edilir.

1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanununun Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına verdiği yetkiler saklıdır.

Madde 8 – Bu kanunun kapsamına giren yemlerin ihraç ve ithali ilgili Bakanlıkların mütalaası alınmak suretiyle Tarım Bakanlığının iznine tabidir.

Beyan ve tescile tabi olan yemlerin ticarete arz edilirken veya ithal ve ihraçları sırasında fiziksel, kimyasal, biyolojik muayene ve analizlere dayanan kontrolleri Tarım Bakanlığınca yapılır. Kontrol için alınan örneklerin muayene veya analiz sonuçları en geç 30 gün içinde ilgililere bildirilir. Muayeneleri yapılmayan ve sonuçları ilgililere bildirilmeyen yemler satışa çıkarılamaz.

Bu gibi yemlerden alınacak örneklerin şekil ve miktarları, bunların muayene ve analiz metotları, rapor düzenlenmesi vesair ile ilgili hususlar yönetmelikte gösterilir.

Kontrol sonunda beyana ve tescile uygun olmadığı tespit edilen yemler hakkında bu kanuna göre gerekli işlemler yapılır. Bu kanunda açık hükümler bulunmaması halinde genel hükümlere göre hareket edilir.

Madde 9 – İmalatçı, satıcı veya bunların temsilcileri muayene veya analiz sonuçlarına en çok 30 gün içinde itiraz edebilirler. Bu takdirde yeniden yapılacak muayene ve

analiz Tarım Bakanlığının diğer bir laboratuvarında veya üniversitede yaptırılır. Bu laboratuvarın vereceği rapor kesindir.

Madde 10 – Tarım Bakanlığının yetkili elemanları yem imal, depo ve satış yerlerine kontrol ve örnek almak maksadiyle izinsiz girebilirler.

Bu yerlerin sahipleri veya temsilcileri kendilerinden istenen bilgileri, yem ve yemlerle ilgili maddeleri göstermeye ve kontrolu sağlayıcı tedbirleri almaya mecburdurlar.

Yem depolama ve satışa arz etme yerleri Tarım Bakanlığının ruhsatına tabidir.

Madde 11 – Tarım Bakanlığınca kontrol edilmek üzere alınan yem örnekleri için bedel istenmez.

BÖLÜM IV

Cezai Hükümler

Madde 12 – Beyan veya tescildeki niteliğe uymayan veya ambalajdaki vasıf veya markası değiştirilmiş yahut tahrif edilmiş olan veya bozulmuş yahut değiştirilmiş veya karıştırılmış yemleri; satışa arzedenler, bir aydan altı aya kadar hapis ve 500 liradan 2500 liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılır. Hayvan sağlığı için tehlikeli olan her çeşit yemleri satışa arzedenler, üç aydan bir seneye kadar hapis ve 1000 liradan 5000 liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılır.

Her iki halde, üç aya kadar, failin cürme vasıta kıldığı, meslek ve sanatın tatiline ve suç mevzuu yemlerin müsaderesine de hükmolunur.

Madde 13 – Bu Kanunun 6, 7, 8 ve 10 uncu maddelerinde yazılı mecburiyetlere uymayanlar seksenyedimilyon lira idarî para cezası ile cezalandırılırlar.⁽¹⁾

Madde 14 – Beyana veya tescile tabi oldukları halde, beyan veya tescil edilmemiş bulunan yemler Tarım Bakanlığınca usulüne göre satıştan men edilir.

Madde 15 – Bu Kanunda yazılı suçlara ilişkin davalar sulh mahkemelerinde görülür.

(Ek: 24/4/2003-4854/5 md.) Bu Kanunda yazılı olan idarî para cezaları o yerin en büyük mülkî amiri tarafından verilir. Verilen idarî para cezalarına dair kararlar ilgililere 11.2.1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre tebliğ edilir. Bu cezalara karşı tebliğ tarihinden itibaren en geç yedi gün içinde yetkili idare mahkemesine itiraz edilebilir. İtiraz, idarece verilen cezanın yerine getirilmesini durdurmaz. İtiraz üzerine verilen karar kesindir. İtiraz, zaruret görülmeyen hâllerde evrak üzerinde inceleme yapılarak en kısa sürede sonuçlandırılır. Bu Kanuna göre verilen idarî para cezaları 21.7.1953 tarihli ve 6183 sayılı Âmme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil olunur.

BÖLÜM V

Kuruluş

Madde 16 – Bu Kanunun kapsadığı hizmetleri ifa etmek üzere Tarım Bakanlığı bünyesinde "Yem Tescil ve Kontrol İşleri Dairesi" kurulur.

BÖLÜM VI

Türlü Hükümler

Madde 17 – Yem fabrikası kurmak isteyen gerçek ve tüzel kişiler Tarım Bakanlığınca müracaatla kuracakları fabrikanın teknik özellikleri ve üretecekleri yemler bakımından müsaade almak zorundadırlar.

Madde 18 – Tescil ettirdikleri yemleri imalden veya ruhsat aldıkları halde yem imalinden vazgeçenler durumu bir ay içinde yazılı olarak Tarım Bakanlığınca bildirirler.

Madde 19 – Türkiye'den transit olarak geçecek yemler bu Kanun hükümlerine tabi değildirlir.

Madde 20 – Bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren altı ay içinde kanunun uygulama şeklini göstermek ve kanunun yönetmeliğe bıraktığı hususları düzenlemek üzere Tarım Bakanlığınca bir yönetmelik hazırlanır ve Bakanlar Kurulu kararıyle yürürlüğe konulur.

Geçici Madde 1 – Beyana veya tescile tabi yemlerin imalatçıları ve satıcıları bu kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren bir yıl içinde beyan ve tescil ile ilgili hususları yerine getirmekle yükümlüdürler.

Geçici Madde 2 – Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte mevcut olan ve yem imal eden kurumlar veya işletmeler bu Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren bir yıl içinde Tarım Bakanlığına başvurarak ruhsat almaya mecburdurlar.

Madde 21 – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 22 – Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

(1) 24/4/2003 tarihli ve 4854 sayılı Kanunun 1 inci maddesiyle, 13 üncü maddede yer alan "250 liradan 1000 liraya kadar hafif para cezası" ibaresi, "seksenyedimilyon lira idarî para cezası" olarak 6/5/2003 tarihinden geçerli olmak üzere değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

5094-1

1734 SAYILI KANUNA EK VE DEĐIŐIKLİK GETİREN MEVZUATIN

YÜRÜRLÜĞE GİRİŐ TARIĞİNİ GÖSTERİR LİSTE

Kanun

Yürürlüğe

No.	Farklı tarihte yürürlüğe giren maddeler	giriŐ tarihi
4854	–	6/5/2003

5094-2